

CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S privoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti
vrejuje in izdaja

P. Stanislav Škrabec,
mašnik reda manjših bratov sv. Frančiška.

Vsebina 7. zvezka.

Tretjeredniki prihajajte radi k mesečnim shodom!	193.
Božje zapovedi. Četerta zapoved	197.
Zv. Nevolon, črevljar, tretjerednik	200.
S Kitajskega. Misijonska poročila p. Petra Baptista Turka. VI.	201.
Šola in domača hiša.	
VI. pogl. Slaba vzgoja otrok je kriva mnogo hudega v človeški družbi	206.
Sv. Bernardin Sijenski. 17. pogl. Kanonizacija	210.
Življenje in marternišvo dveh blaženih kapucinov.	
3. pogl. V Egiptu (Konec)	216.
4. . Mladost bl. Kasijana Nantskega	218.
Jako važno	220.
Velik razloček	221.
V čem je moje zaupanje?	221.
Serce	222.
Priporočilo v molitev	222.
Zahvala za vslišano molitev	223.
Za kitajski misijon	223.
Častivcem sv. Cirila in Metoda	223.
Rimsko-frančiškanski koledar za leto 1907. Mesec julij	224.

V GORICI
Narodna Tiskarna
1907.

Izhaja v prostih obrokih. Stane cel tečaj (12 zvezkov): 1 K 50 h.
Naslov za naročila: „Cvetje“ frančiškanski samostan v Gorici.

Knjižne novosti.

Liturgika. Nauk o bogočastnih obredih sv. katoliške Cerkve. S štiridesetimi slikami. Spisal Alojzij Stroj, spiritual v kn.-šk. duhovskem seminšču v Ljubljani. Cena vezani knjigi 1 K 40 v. V Ljubljani 1907. Založila „Katoliška bukvarna“.

To delce je namenjeno, kaker je videti, nižjim razredom srednjih učilišč ko učna knjiga; pa „katoliška bukvarna“ je je nam poslala, če se ne motimo, zato, da bi je naznanili in priporočili tudi našim bravcem. In to lahko in radi storimo, ker je knjižica res lepa in vredna, da se razširi mej mladino primerne starosti tudi po deželi. Še posebne hvale vredne se nam zde podobice, ki jo lepотиčijo in pojasnjujejo. Natisnjene so prav čedno in izbrane jako primerno. Razen predmetov splošne, tako rekoč svetovne znamenitosti, kaker so slike in sohe velikih umetnikov Rafaela, Mikelandžela, Murilja, Fra Andželika, Leonarda Vinškega itd., vidimo tu izmed cerkev in raznih cerkvenih znamenitosti zlasti tiste, ki morajo biti katoliškemu Slovencu posebno pri sercu, kaker so bazilika sv. Klementa v Rimu, cerkev sv. Štefana na Dunaju, stolnica v Zagrebu, oglejska bazilika, razne ljubljanske cerkve in oltarji itd.

Pa podobice niso edino, kar moramo po pravici hvaliti. Po tem, koliker smo knjigo pregledali, smemo reči, da je tudi jezik v nji dober in pravopis natančen, v nekaterih rečeh morda celo po našem posnet. Tako je n. pr. prav pisano: „oljika, oljični, Oljska gora“, nam. navadnega: „oljka, oljčni, Oljska gora“, „evangeljski“ nam. „evangeljski“, „varih“ nam. „varuh“, „oznanjevavec, posvečevavec, svetovavec“ nam. „oznanjevalec, posvečevalec, svetovalec“. Spomina vreden je tudi „ubožec“ nam. zdaj tako bohotno cvetočega „reveža“. Celo nekatere nove besede sem našel, ki se mi zde dobro izvedene, tako „bravstvo“ po „bravec“ za „lektorat“, „poučevanec“ za „katekumen“. Namestu „spovedenec“ pa bi bilo menda bolje „spovédanec“, po „spovedati“, kaker „birmanec“ po „birmati“. V stari slovenščini se je seveda reklo kaker „izvéděti“, tako tudi „ispovéděti, in kaker imamo iz prvega „izvedenec“, tako bi iz poslednjega mogli imeti „spovédenec“. Ali oblika „izvéděti“ se nam je ohranila živa do današnjega dne, „spovéděti“ pa ne. Še najmenj pa meni vgaja „spovedenec“ z naglasom na predposlednjem zlogu, kaker so nas po kaki krivi analogiji, morda „učénec“, pred 40 leti učili v ljubljanskem bogoslovju. In skoraj da je ta oblika tam še zmirom tako vdomačena, da se je pisatelj ni upal spreminjati.

Glede na tvarino, ki jo knjiga obdeluje, nam je porok odobrenje preč. kn.-šk. ordinarijata v Ljubljani, da je v vsem, kar se tiče vere in npravstva, kaker ima biti; pa gotovo smemo tudi v menj važnih

CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

XXIV. tečaj.

V Gorici, 1907.

7. zvezek.

Tretjeredniki, prihajajte radi k mesečnim shodom!

Čudne pa pomenljive sanje je imel sv. Frančišek neko noč v začetku svojega spreobrnjenja. Zdelo se mu je, da je bil v krasni palači, kjer je ob stenah viselo polno različnega, svetlega orožja. Na njem so se videli križi. Frančišek ves začuden vpraša: „Čigavo pa je to orožje?“ In neki glas mu odgovori: „Tvoje bo in tvojih vojščakov.“

Frančiškove sanje so se kmalu vresničile, seveda, v duhovnem pomenu. Dobri Bog ga je vedno bolj in bolj vabil v svojo družbo, k spokornemu življenju. Ko se je bil Frančišek že ves izročil Gospodu, je poln svetega ognja zbiral okoli sebe pokore željne kristijane, ki so z orožjem čednostnega življenja pod zastavo sv. križa razdirali in vničevali kraljestvo greha. Svojo duhovno armado, ki je vedno bolj rastla, je razdelil v tri trume. V prvi trumi so bili pobožni mladeniči, ki so v samoti Bogu služili, v drugi trumi so bile nedolžne device, ki so tudi od sveta ločene v samostanih živele. Tretja najobilniša truma so pa bili mej svetom živeči ljudje obojega spola, ki so spolnjevaje vodilo tretjega reda sv. Frančiška neprestrašeno se bojevali in se še bojujejo v prvih verstah zoper kralja peklenškega.

Odkar so sv. oče papež Leon XIII. vodilo tretjega reda zljajšali in sedanjim časom primerno uredili, se je truma tretjega reda še bolj namnožila. Pred dvema mesecema smo izvedeli iz Rima, da je na celem svetu sedaj čez 1 milijon in 98 tisoč tretjerednikov. Lepo število! Mogočna armada Jezusovih vojščakov. To lepo število tretjerednikov naj vas navduši in potolaži, da ne boste malodušni, češ, da ste osamljeni. Ne, nad 1 milijon imate po vseh petih delih sveta bratov in sester, vsi žive po istem vodilu, vsi se bojujejo pod isto zastavo kaker vi za čast božjo in svoje zveličanje.

Vsaka armada, ki hoče biti mogočna, zmagovita, mora znati dobro sukati svoje orožje. Zato se mora pa v orožju marljivo vaditi. Tudi velika duhovna armada sv. Frančiška se mora vaditi v duhovnem vojskovanju, ako hoče, da je sovražnik ne bo premagal. Zato mora marljivo prihajati k vajam. In za te duhovne vaje so odločeni tretjeredniški mesečni shodi. Kaker vsaka armada tako je tudi armada tretjega reda razdeljena v več regimentov in bataljonov, ki jih imenujemo skupščine. Vseh tretjeredniških skupščin se je letos naštel 5855. Zopet lepo in častno število! Pred temi bataljoni se mora tresti terdnjava hudobnega duha in njegovih pomagavcev, zlasti, ako se bodo posamezne skupščine stanovitno urile in vadle za duhovni boj pri mesečnih shodih.

Prav modro je v sv. vodilu odločeno, da naj se tretjeredniki vsaki mesec shajajo k nauku. Ke bi se shajali vsako nedeljo, bi bilo to za nje težavno in preveč. Stvar bi postala tudi prevsagdanja. Mnogi bi ne prihajali k shodom s tolikim veseljem. Ke bi se shajali vsake kvatre ali vsakega pol leta, bi pa zopet ne bilo dobro, ker bi bilo preredko. Ke bi ne bilo nič shodov, bi bilo pa najbolj žalostno in za obstanek tretjeredniških skupščin zelo nevarno. Potem bi tretji red ne bil več red, ampak morda le bratovščina, kjer bi se sicer mnogo molilo, pa bi se ne izverševalo to, kar je glavna naloga tretjega reda, namreč z lepimi zgledi sv. bogoslužja dajati drugim vernikom pogum in veselje do čednostnega kerščanskega življenja.

Mesečni shodi so torej tretjerednikom zelo koristni in potrebni. V slogi je moč. Ta resnica velja tudi tretjemu redu. Ako se vojaki skupno ne vadijo v napadanju na sovražnika, bodo ob času pravega boja prav malo dosegli, če bi bili sicer še taki junaki. Ako jih je pa več skupaj in so dobro izurjeni v orožju, drug drugemu dajejo pogum in navdušenje vedno bolj raste. Vsakega je sram bežati iz boja. Tako je tudi v duhovnem bojevanju. Kjer se tretjeredniki radi stanovitno shajajo k mesečnim vajam, tam tretji red vedno bolj cvete,

vedno bolj se množi po številu in gorečnosti. Tretjeredniki skupno nastopajo, skupno molijo, prepevajo, prejemljejo sv. zakramente. In pri takih skupnih vajah zgine napačna boječnost pred ljudmi; tisti led merzle, grešne sramežljivosti je prebit. Vse prešinja skupna navdušenost za sv. vodilo. Vsak si šteje v čast in vesel je, da je v družini sv. Frančiška.

Tudi to ima svojo korist in dobro stran, da se shajajo skupa retjeredniki iz raznih krajev. Po navadi je vdomačena v vsaki župniji kaka lepa pobožnost. Tretjeredniki, ki se snidejo pri shodu, opravijo tako pobožnost. Drugi to vidijo in si jo zapomnijo ter jo presadijo tudi v svojo župnijo. Posebno mnogo pripomorejo dobro vrejeni tretjeredniški shodi, da se širi lepo, cerkveno petje mej verniki. Petje ima do človeškega serca veliko moč. Marsiketerega privabi v cerkev edino želja, da bi slišal lepo petje. Ko je pa v cerkvi, potem je upanje, da se bo vdeležil tudi drugih pobožnosti, ki se verše noter. Prav je torej, da tretjeredniki zlasti ob shodih prepevajo sv. pesmi, litanije M. B., da pojo mej sv. križnim potom itd. Pred nekaj leti so se po naših poljih, travnikih in vinogradih še razlegale lepe sv. pesmi. Dandenes jih je pa že spodrinilo posvetno in večkrat nedostojno, vmazano petje. Tretjeredniki, pevci in pevke, skerbite, da se ta madež odpravi. Pri shodih in pri drugih prilikah porabite svoja gerla v to, da boste prepevali svete, zlasti Marijine pesmi, da boste s tem tudi druge vnemali za lepo in dostojno petje. Kedo pa naj ima večo pravico do petja, kaker tretjerednik, ako ima dobro gerlo in — čisto, mirno sercel! Blizu hervaške meje na Štajerskem je neka župnija, kjer so tretjerednice hodile k službi božji na Hervaško. Pri službi božji in pri shodih so večkrat zapele slovenske pobožne pesmi. Hervatje so jih poslušali in kmalu so tudi sami začeli peti pri sv. maši iste napeve. Besede so pohervatili, napeve so si izposodili nespremenjene. In sedaj, kaker sem slišal, imajo hervaški tretjeredniki že mnogo cerkvenih pesmic, ki so se jih naučili pri slovenskih tretjerednikih. Mesečni shod je torej nekaka šola pobožnega petja.

Glavni namen tretjeredniškega shoda pa je, da slišijo udje svoj nauk. Kedor hoče biti dober tretjerednik, mora vedeti, kaj red od njega zahteva. In kje bo to zvedel? Vse to se razlaga pri shodu. Tu se pojasnjuje sv. vodilo, se govori o raznih čednostih, o pripomočkih za lepo kerščansko življenje, opisuje se spodbudno, sveto življenje mnogih duhovnih bratov in sester, ki so se s pomočjo tretjega reda posvetili. Kedor pa ne prihaja k shodom, vsega tega ne sliši in se tako okrađe pripomočkov, ki bi ga podpirali na poti k popolnosti.

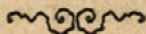
Razna naznanila o pobožnostih, odpustkih, redovnih zadevah, ki se ob shodu slišijo, tudi mnogo pripomorejo, da tretjerednik ostane zvest in vdan sv. vodilu. — Čim lepše in številniše je shod obiskan, tim več se tudi nabere podpore za vboge in bolne ude in za lepoto in čast božje službe. Ob shodih se navadno sprejemajo novi udje v tretji red. Oni, ki so prestali leto poskušnje, delajo pa sv. obljubo. In če se vse to dostojno in slovesno zveršuje, pripomore mnogo k napredovanju skupščine in privabi novih, dobrih udov.

Ako se tretjeredniki radi shajajo k mesečnim shodom, privabijo tudi Jezusa, ki pravi: „Kjer sta dva ali trije zbrani v mojem imenu, tam sem tudi jaz mej njimi.“ Za plačilo jim ljubi Jezus za vsak shod podeli popolni odpustek, ako prejmejo ta dan pobožno sv. zakramente. —

Iz vsega tega vidimo, da je res dobro in koristno shajati se k mesečnim shodom. Zelo napačno ravnaajo tisti tretjeredniki, ki brez vzroka izostajajo od shoda. Ti pričajo, da jim je malo mar za tretji red in za zveličanje sploh. Seveda ni pod grehom zapovedano hoditi k shodom, vender pravijo razlagavci sv. vodila, da naj predstojniki tistega izključijo, ki brez vzroka doma ostaja. Izvzeti so od shoda bolniki in tisti, ki bi jim res slabo vreme ali kak drugi tehten vzrok branil na shod. Glede vremena pa ne smete biti tako mehkužni, da bi se zbal vsakega dežka ali mrazka. Pomniti moramo, da smo spokorniki. Seveda, ako je kedo res bolehen, naj le doma ostane, da se ne bo reklo, da ga je tretji red se sveta spravil. Ako si pa zdrav, pa le rad in veselo prihajaj. To naj bo za te sprehod. Kedar si zaderžan, takrat bodi pa vsaj v duhu na shodu. Idi v domačo cerkev k sv. pravilu, ali pa doma beri kaj iz „Cvetja“ ali iz druge pobožne knjige.

Vselej, kedar vidim na mesečnem shodu zbrane tretjerednike, ko zveršujejo svoje pobožnosti, prejemajo sv. zakramente, prepevajo sv. pesmi, si mislim: tako nekako so se obnašali prvi kristijani pri svojih skupnih pobožnostih. Potrudite se torej, preljubi tretjeredniki, da boste radi prihajali k mesečnim shodom in da se boste pri njih vedno tako obnašali, da se bo o vas lahko reklo: Kako lepo in spodbudno se derže, kako odkritoserčna pobožnost jim odseva z obrazov. Ti so res kaker prvi kristijani — enega duha in enega serca.

P. A. Č.

Božje zapovedi.

P. S. Z.

(Dalje).

Četerta zapoved.

Četerta zapoved se glasi: „Časti očeta svojega in mater svojo, da boš dolgo živel, in da ti bo dobro na zemlji“.

Navadno se pravi pri nas in tudi v katekizmu stoji: „Spoštuj...“, pa prav je le: „časti očeta“ itd.¹⁾

Ta zapoved je dana ne le malim otrokom, ampak še veliko bolj odraslim sinovom in hčeram, tudi če so že oženjeni ali omožene, saj je Bog dal zapovedi odraslim ljudem. Zato ni prav, če kedo misli, da je dolžan stariše častiti samo do gotove starosti. Častiti si jih dolžan, dokler jih imaš.

Neki odrasli sin je na zahtevanje dušnega pastirja, naj časti očeta, na kratko odgovoril: „Saj nisem več otrok“. „Ali si n si vender le“, ga podučil duhovnik.

Četerta zapoved se pa obrača tudi na stariše in jim nalaga sveto dolžnost otroke v strahu božjem vzgojiti. Sveti Leonard iz Porto Mavricija pravi, da je Bog dal starišem z otroci kos voska v roke. Iz voska lahko napravite ali podobo angelja ali podobo hudobnega duha. Ravno tako morete iz nežnih otroških serc vzgojiti ali svetnike ali hudiče. O vzgoji je bilo v „Cvetju“ že došti govorenja, zato lahko to stvar tukaj prejdemo. Le toliko omenimo, da so dobro vzgojeni otroci za stariše največa sreča.

Sinovi in hčere morajo stariše častiti, ljubiti in slušati, uči katekizem. Kjer so te tri čednosti, tam so stariši srečni. Toda te čednosti morajo imeti svoj temelj v strahu božjem. Če otroci niso dobro vzgojeni, če se Boga ne bojijo, se tudi starišev ne bodo bali; začetek modrosti je strah božji. Naj se učijo sinovi in hčere pred vsem častiti in ljubiti Boga in njemu skazovati pokorščino, potem bodo znali častiti in ljubiti tudi očeta in mater in jih ko božje namestnike tudi slušati.

Dobro vzgojeni otroci delajo veselje starišem še celo po njihovi smerti, ker zanje molijo in se jih hvaležno spominjajo.

Neka vdova, ki je imela edino hčer, pa kerščansko vzgojeno, je močno zbolela. Hči je služila v bližnjem mestu. Ko je zvedela za

¹⁾ Prim. „Cvetje“ XXI. 9. str. 259–261.

materino bolezen, je šla domov, vzela sè sabo ves zaslužek in ga darovala za bolno mater. Izdala je zadnji vinar. Pomoči ni bilo več od nobene strani. Dobra hčerka zastavi svojo praznično obleko, da je mogla kupiti materi zdravila. Mati za to ni vedela. In ko ste šli čez nekaj tjednov skupaj v cerkev zahvalit se za ozdravljenje, vpraša mati hčer po njeni obleki. Hči pove, kako se je zgodilo, in mati je vživala večje veselje nad ljubeznijo in hvaležnostjo svoje hčere, kaker ke bi bila sedela na kupih zlata. — Vse to je naredila dobra kerščanska vzgoja.

Četerta zapoved urejuje tudi razmerje mej višjimi in nižjimi, mej gospodarji in hlapci, mej gospodinjami in deklami, mej svetno in cerkveno oblastjo. Ta zapoved nam kaže dolžnosti in pravice predpostavljenih do podložnih, pa tudi pravice in dolžnosti nižjih do svojih višjih.

Veliko se greši proti starišem, še več se greši proti gospodarjem in proti svetni in cerkveni oblasti. Sedanji čas je doba uporov in nepokorščine. Učenec ne sluša učitelja, delavec štrajka proti gospodarju, služabnica toži čez gospodinjo, velika večina je nezadovoljna z gosposko, marisiketeri neče priznati nobene oblasti nad seboj. Prostost, bratstvo, enakost se oznanjuje; pa sužnjost, sovraštvo, upori vladajo v družbi novodobnih ljudi. Odkod vse to? Ves nered izvira iz zane-marjanja božjih zapovedi. Če moderni vzgojevatelji zahtevajo šolo brez Boga, kako naj otroci spoštujejo stariše in učitelje ko božje namestnike? Ako oni ne priznavajo najvišje oblasti, so ti še manj dolžni priznati podrejenost. Če se delavcu vedno govori, da je brez duše, da ni Boga, da smo vsi enaki v pravicah in dolžnostih, čemu bi se on klanjal svojemu gospodarju? Če ni Boga, zakaj naj bi bil zvest? če je samo za ta svet brez prihodnjega življenja, zakaj ne bi vžival sedaj, dokler biva na svetu? Brezverski krivi nauki morajo voditi podložne do takih hudobnih sklepov.

Greh je napravil nižje za sužnje, višje za samosilnike. Gospod Jezus, naš Odrešenik in naš brat, je pa učil, da ima tudi sužnji neumerjočo dušo, da je tudi on božji otrok in dedič nebes; on je učil, da so tudi višji le ljudje; zato je zahteval od nižjih pokorščino in zvestobo, od višjih pa pravičnost in ljubezen.

Sv. Pavel je razmerje mej višjimi in nižjimi dovolj natančno popisal. On pravi: „Vsak človek bodi višji oblasti podložen; ni namreč oblasti od drugod, kaker od Boga; ketere pa so, so od Boga postavljene. Kedor se tedaj ustavlja oblasti, se ustavlja božji volji. Keteri se pa ustavljajo, sami sebi pogubljenje nakopavajo....

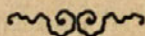
Zatorej morate podložni biti, ne zavoljo strahovanja, ampak tudi zavoljo vesti¹⁾ Služabnikom in služabnicam piše: „Hlapci bodite pokorni svojim telesnim gospodarjem sè strahom in trepetom v priprostosti serca kaker Kristusu, in ne služite na oko, kaker da bi hoteli ljudem dopasti, ampak kaker hlapci Kristusovi storite voljo božjo iz serca radi“²⁾

Nasprotno pa tudi gospodarje in višje resno opominja: „Gospodarji! storite hlapcem, kar je pravično in prav, ker veste, da imate tudi vi gospoda v nebesih“³⁾ Gospodarje in višje, ki se pa za časni in večni blager podložnih ne menijo in le sebe iščejo, take prišteva apostelj mej nevernike: „Kedor pa nima skerbi za svoje in za domače, je vero zatajil in je hujši ko nevernik“⁴⁾

Služabniki in služabnice spadajo v družino, zato so gospodarji dolžni skerbeti za njih srečo, jih svariti, če so zašli, podpirati jih z modrim svetom, dajati jim pošteno plačilo in navajati jih tudi k izpolnjevanju verskih dolžnosti. Višji bodo od podložnih Bogu odgovor dajali, kaker stariši od svojih otrok.

Današnje dni višji kaj radi tožijo čez podložne, seveda pogosto ne brez vzroka. Toda izprašajte vi, ki postave dajete, svojo vest, ali niste uporov krivi sami? Bog ni dal samo četrte zapovedi, on je dal tudi prvo, drugo in tretjo. Kaker višji prve tri izpolnjujete in od svojih zahtevate, da se jih deržijo, tako bodo podložni izpolnjevali četrto zapoved. Če bodo deržavniki sè svojim zborom kovali postave brez Boga ali Bogu naravnost nasprotujoče, bodo tudi podaniki z deržavo brezbožno ravnali in bodo padale kronane glave z ministri vred pod bodali in bombami in revolverji. Ako bodo višji razširjevali protiverske knjige in umazane časopise, bodo narodi posuroveli in bodo vsled neberzdanih strasti nižji divjali proti višjim. Če bodo višji zahtevali šolo brez Boga, nedeljo brez službe božje, zakon brez svetosti zakramenta, bodo s tem pokazali svoje sovraštvo do Boga in sv. cerkve, pa kažnjevali bodo sami sebe. „V čemer se kedo pregreši, v tistem bo kažnjevan“⁵⁾

(Dalje prih.)

¹⁾ Rim. 13, 1—5.

²⁾ Ef. 6, 5—6. Ravno tako Kol. 3, 22—24.

³⁾ Kol. 4. 1.

⁴⁾ I. Tim. 5 8.

⁵⁾ Ezek. 18. 24.

Zv. Nevolon, črevljar, trefjerednik.

Nevolón je bil rojen v Faenci na Laškem leta 1200. Pobožni stariši so ga dali črevljarstva učiti. Ali deček ni bil nič prida; sè svojim gerdim vedenjem je zelo žalil svojo mater, ki je pa vendar zmiraj upala, da se bo poboljšal, vsaj ko se bo oženil. Toda tudi ko mož in oče je bil Nevolon velik križ svoji družini. Njegova mati je neprenehoma molila in prosila Jezusa, da naj, kakor je najmski vdovi obudil mertvega sinu, tudi njenega na duši mertvega obudi v novo življenje. In materine prošnje in solze so bile vslišane. V 24. letu svoje starosti je Nevolon nevarno zbolel. Bližnja smert mu je oči odperla. Začel je premišljevati svoje grešno življenje in milost božja je genila njegovo serce. Začel je obžalovati svoje grehe ter sklenil se poboljšati, ako mu Bog zopet ljubo zdravje da. Obljubil je tudi, da pojde na božjo pot v Rim na groba sv. Petra in Pavla in na grob sv. Jakoba v Komposteljo na Španjsko, ako bo ozdravel. In res! V malo dneh je Nevolon čudežno ozdravel. In kar je obljubil, je zvesto spolnjeval noter do svoje smerti. Bil je priden črevljar. Svoj zaslužek je imel samo za potrebne reči svoje družine; drugo je dajal ko miloščinjo vbozim in bolnikom, ker je vedel, da „miloščinja grehe briše, in pomaga najti milost in večno življenje“ (Tob. 12, 9.). Ali s tem njegova žena ni bila zadovoljna. Še le, ko je sprevidela, da je v hiši očiten blagoslov božji, se je sprijaznila z moževo radodarnostjo. 56 let, to je, do svoje smerti, je delal potem Nevolon ostro pokoro za svoje grehe in dajal svojim someščanom lep zgled junaških čednosti. Vmerl je v kamaljduljskem samostanu 27. julija 1280, v visoki starosti 80 let. Njegovo truplo so pokopali v škofijski cerkvi v Faenci, kjer slovesno obhajajo njegov praznik vsako leto. Papež Pij VII. je poterdil njegovo češčenje leta 1817., Leon XIII. pa je dovolil frančiškanskemu redu sveto mašo in duhovne molitve njemu v čast, ker je bil ud tretjega reda sv. Frančiška.

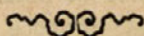
Nikar ne misli, bogoljubni bravec, da so svetniki samo premišljevali, duhovne knjige prebirali in molili. Prava pobožnost in svetost ni lena. Zveličani Nevolon je bil navaden rokodelec; z delom svojih rok je živil sebe in svojo družino in še vbogim je miloščinjo delil od svojega zaslužka. Delati mora vsak človek, ker je Bog sam rekel Adamu, da bo zavoljo greha, ki ga je storil, v potu svojega obraza jedel svoj kruh, to je, da bo moral težko delati. Sv. Pavelj, apostelj,

¹⁾ Po L' Aureola Serafica, 28. Luglio.

pravi, da „kedor neče delati, naj tudi ne je“ (2. Tes. 3, 10.). In Kristus sam nam daje prelep zgled: do svojega 30. leta je pomagal delati sv. Jožefu. Kristusa so posnemali aposteljni in drugi svetniki. Sv. Frančišek Serafinski pravi, da je sam delal ter da hoče, da naj njegovi duhovni sinovi delajo, ne toliko zavoljo plačila, temuč zavoljo lepega zgleda in da odženo lenobo. Za kristjana je tedaj delo častno, naj že dela z matiko, kuhalnico, šivanko ali peresom v roki, v šoli ali pri bolniku. Ako delaš z dobrim namenom, tvoje delo pospešuje tvojo molitev, molitev pa delo. Ako kuhaš, kako lahko premišljuješ, ko polena devaš na ogenj: „Tako bom gorela v peklu, ako se ne bom varovala tega ali onega greha“! Ko orješ, kako lahko se spomniš evangeljskega sejavca! Ako se zbodeš s šivanko, lahko premišljuješ, kako je Kristusa bolelo, ko so ga s ternjem kronali i. t. d. Ako poterpežljivo opravljaš svoje težko delo, kaka pokora je to! Že na tem svetu, v solzah in v potu svojega obraza, lahko opraviš vso pokoro za svoje grehe; že tukaj moreš prestati vice. S to tolažbo torej opravlaj svoja težka dela.

Delo pa pospešuje tudi telesno zdravje; gdor namreč dela, temu se s potom kri čisti, kar telesu zelo koristi. Gdor je z delom preobložen, ne vtegne misliti na greh in tako delo podi skušnjave od njega in koristi duši. Glej tedaj, da ne boš lenobe pasel. Po zgledu in nauku tvojega duhovnega očeta sv. Frančiška, imej vedno kako opravilo, da ti ne bo vest očitala: Kaj stojiš ves dan brez dela!

P. A. F.

S Kitajskega.

Misijonska sporočila iz pisem p. Petra Baptista Turka
VI.

U-shie (Kuan-či) dne 24. prosinca 1906.

Kajne dolgo je bilo treba čakati na moj „prihodnjič“ v zadnjem, pismu. Ne bom tratil časa z izgovarjanjem. Začnem, kjer sem nehal, da spolnim, kar sem obljubil.

Še tisti večer, ko sem oddal zadnje pismo, sem se odpravil na dolgo pot, proti misijonski postaji Si-ma-fan (Či-švej), ki vam je že znana. Že pred odhodom sem moral prestati precej sitnosti. Nikjer ni bilo mogoče dobiti nosačev za me in za potrebno mi pertljago.

Morebiti se bo kateri izmed vas nad tem spotikal, če pravim, da nisem mogel dobiti nosačev za se. Češ, takemu naj bi jaz daroval svoje težko prislužene krajcerje, ki se za nje daje nositi tam po Kitajskem? Počasi, prijatel, počasi! To ni tako „nobel“, kaker si misliš, niti ugodno, zato tudi ne drago. Si se že katerikrat vozil na takoimenovanih „lojternicah“? Potem približno veš, kako se potuje s kitajsko „kočijo“. Zato upam, da mi ne boš nevošljiv, kaker jaz tebi nisem. Poleg tega imam še tehten vzrok, da se dam nositi, keterega sem že enkrat povedal. Nočem, da bi pagani po nepotrebnem zlivali svoj žolč nad menoj, zato se skrijem v nosilnico; drugače bi mnogokrat rajši peš hodil.

Imenovani večer tedaj ni bilo nikjer ljudi, da bi me nosili. Obernil sem se do mandarina, naj mi on da svoje nosače. Ustregel je želji! Toda predno so ti prišli, je bilo treba čakati tri ure. Obče znana kitajska počasnost! Malo pred deseto uro smo vender odrinili in celo noč še precej hitro potovali. Proti jutru smo se vstavili v nekem tergu, da se odpočijemo. Nosači so se hoteli tudi malo okrepčati za nadaljno pot. Šli so v gostilnico in si naročili opija. Ali če kitajec, prijatel opija, enkrat do njega pride, ga ne spraviš proč, dokler ga nima dosti. Ko so se ga bili dobro navlekli, sem jih s trudom spravil zopet h nosilom. Bahali so se, da so postali bolj krepki, da bomo hitreje šli; pa se je ravno nasprotno zgodilo. Postali so leni, blede; enemu, ki je bil bolj slaboten, so moči kar odpovedale, da je omahnil. Izstopiti sem moral in zopet potrpelivo čakati, da je siromak malo prespal svojega „mačka“. Ker so se mu še potem noge zapletale, da se je komaj vlekel, sem šel raje peš; drugače bi bilo znalo vse skupaj zderčati v kak graben. Tako smo ob dveh popoldne vender srečno prišli v Si-ma-fan, seveda trudni in prepoteni, kaker bi nas bil dež napral.

To je bil žalosten prihod! Zdelo se mi je, kaker bi prišel v hišo merliča. Po drugih krajih se kristijani že dolgo prej vesele misijonarjevega obiska. Staro in mlado mu prihiti naproti, sè zastavami, godbo in streljanjem ga sprejmejo in spremijo na misijonsko postajo. Vse ga vabi v hiše, na hrano in stanovanje. Gdo bi ne bil tega vesel? Ne časti, ampak udanosti, ki jo skazujejo ovčice svojemu dušnemu pastirju. Na postaji Si-ma-fan me je pozdravil samo oskerbnikov pes, keterega sem se komaj ubranil z dežnikom.

Da tamkajšnja kerščanska občina ne more biti dosti vneta, sem spoznal že prej, ko sem opazoval cerkvico. Zdaj sem se o tem le še bolj prepričal. Dasiravno se je bil hitro raznesel po okolici glas o mojem

prihodu, mi je vender komaj deset kristjanov prišlo pred oči. Drugi so se me bali. Gotovo se jim je zbudila vest, ki jim je očitala, da njih življenje ni vravnano po naukih vere, katero so učili moji predniki in jo bom učil jaz. Zato jih ni bilo blizu. Toda, ker oni niso prišli h meni, sem šel jaz h njim. Povsod so bili ne malo prestrašeni. Pozaperli in poskrili bi se bili, ke bi bilo mogoče; pred očmi si pa niso upali. Morebiti so mislili, da jih bom dal vsakemu po kakih par sto naštetih zaradi nemarnosti. Ko so videli, da gre vse mirno, pa so postali zaupljivi in pazljivo poslušali moje nauke. Nasledno nedeljo se jih je že precej vdeležilo službe božje; nekaj jih je pristopilo tudi k sv. obhajilu.

Da bi s tim večjim veseljem prihajali v cerkev, sem se jo takoj lotil popravljati. Kako potrebna je bila, ste lahko spoznali iz zadnjega pisma. V teku štirih tjednov je bila vsa prenovljena. Kristjani so jo z vidnim veseljem ogledovali. Posebno jim je ugajalo njeno notranje lice, katero sem dal lepo pomalati, nekaj radičnosti, še več pa radi terpežnosti. Ker doma nimajo malanih izeb, so stopali v njo z nekim svetim strahom, sè zavestjo, da to ni navadna hiša, ampak hiša božja.

Ko sem jih tako malo predramil, sem se poslovil od njih sè zagotovilom, da jih bom pri prvi priliki zopet obiskal. Radi bi me bili še prideržali, pa sem moral iti naprej na sosednjo postajo Mienče-ngan, ki vam je tudi že znana.

Ta je bila že več let popolnoma sama sebi prepuščena. Ondotni kristjani so sploh mislili, da ne bo več misijonarja v njih kraj. Postali so mlačni, kerščanski pagani. Nič čudnega! Kraj je znan po gerdi pregrehi, o kateri pravi sv. pismo, naj se še ne imenuje mej nami. Taka tla so pa povsod terda, nerodovitna za kerščanstvo. Nekaj je kljub temu zrastle; toda ker ni bilo nikogar, ki bi prilival, je večino suša vzela in vihar polomil. Občina je od leta do leta vidno hiralala, bati se je bilo, da bo po njej. V tem stanju jo je šel v jeseni l. 1903 obiskat in ogledat že večkrat imenovani p. Kasijan, kot nekak dekan. In kaj je videl? Vsa oprava, sploh vse, kar se je dalo premakniti, je zmanjkalo s postaje. Še bolj žalostno pa je bilo to, da je zlobna roka oskrunila sliko zveličarja na cerkvenem koru s tem, da mu je izteknila oko. Ko je p. Kasijan to videl, je takoj začel strogo preiskavo. Glede pohištva je bilo kmalu vse v redu. Ta je prinesel nazaj stol, oni mizo, tretji omaro itd. Samo onega tička ni bilo mogoče dobiti, ki je oskrnil sv. podobo. Šele po daljšem poizvedovanju mej kristjani, mu je prišel na sled. Bil je to paganski bogatin tistega

kraja z imenom Kan-sav-pin. Se svojim služabništvom je prišel na postajo, se norčeval iz sv. podobne in nazadnje s kolom sunil v njo. Po teh podatkih je p. Kasijan vložil tožbo pri okrajnem mandarinu. Bogatin pa, ne bodi len, vloži pritožbo, kot po krivem obdolžen. Dve leti je trajalo pravdanje. Slednjič se je oskrunjevavec vender udal, prosil p. Kasijana za odpuščenje in bil pripravljen poravnati vse stroške, škodo in sramoto. Ta mu je naložil le majhino denarno kazen v podporo misijona. Ker sam ni mogel iti po določeni znesek, je poslal h bogatinu par kristjanov iz postaje Ši-ma-fan, ki je bila takrat še v svojem propadu. Kaj so naredili ti „dobri“ kristjani? Več ko desetkrat toliko, kaker jim je bilo naročeno, so zahtevali od bogatina. Dal jim je! Seveda so le toliko oddali p. Kasijanu, koliker jim je naročil, drugo so lepo med se razdelili. Goljufija pa ni ostala dolgo skrita! Bogatin je kmalu zvedel, koliko je misijonar hotel imeti od njega in mu je naznanil, koliko je moral on plačati. P. Kasijan goljufom strogo zapove, naj brez odlašanja vernejo po krivem zahtevani denar. Radi ali neradi so se vdali. Bogatina je zelo genilo, ko je videl, da misijonar tudi svojim ne prizanaša, če gre za pravico. Čudil se je natančnosti naše sv. vere in jo začel spoštovati.

Nekega dne pride Kan-sao-pin ves ponižen k misijonarju in ga lepo prosi, naj njega s celo družino sprejme mej katehumene. Ker se mu je videlo, da ima resno voljo, je vesel uslišal prošnjo. Zdaj je imenovana družina, lahko rečem, najboljša v celi tamkajšnji občini. V njeni hiši ni videti nič malikovavskega. Takoj po dani besedi za spreobrnjenje so izročili ognju hišni altar z maliki, tablice češčenja prednikov in drugo enako nesnago. Gospodar je prosil misijonarja za sliko, ki jo je oskrunil in jo dal obesiti v dvorani, kjer je prej stal malikovavski altar. Pred njo se zdaj pogosto zbira cela družina in hvali Boga za milost spreobrnjenja. In kako pridna je pri učenju naših svetih nauk! Še posebno vneta sta mati, plemenita žena, in sedemnajstletni sin. Znata že ves katekizem, jutranje in večerne molitve. Poleg tega rada prebirata še druge knjige o naši sv. veri. Gospodar malo bolj počasi napreduje pri učenju, ker ima mnogo opravkov in potov. Je pa ves goreč; kjer le more, skuša pridobiti še druge družine za Kristusa. Pravi apostelj je! Ker ga daleč na okrog vse pozna, bo, če Bog da, še marsikako ovčico pripeljal h meni, kaker jo je že. V glavnem mestu Či-švej do zdaj še ni bilo nobene kerščanske družine. Kan-sao-pin jih je že precej pridobil, ki so se izrekli za našo sv. vero. Meseca vinotoka me je na splošno željo teh povabil tja, vsaj za par dni. Kajpada sem rad ustregel. Kako so bili veseli

mojega prihoda! Slovesno so me spremili v mesto, ne meneč se, kaj bodo pagani h temu rekli. Vsak me je vabil na svoj dom, da me pogosti. Kar so imeli, so mi znesli skupaj, pa so se še bali, da bi me ne užalili s preslabo postrežbo. Potolažil sem jih, da nisem prišel zaradi jedi in pijače, ampak radi njih neumerljivih duš, katerim bi rad lomil kruh resnice, da jih pridobim Kristusu. — Če mi dobri Bog obudi mnogo dobrotnikov, bom skušal mej tem vbogim ljudstvom postaviti vsaj malo kapelico s šolo; ravnotako v dve uri oddaljenem tergu Lou-se-kam, kjer je kakih sedemnajst spreobrnjenih družin.

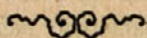
Naš goreči Kan-sao-pin je odperl pot tudi v sosednji okraj Lo-tien, kjer so bila dozdej preterda tla za misijonsko delo. Ondotno ljudstvo je divje, nevpogljivo, vperno, celo nasproti svetni oblasti. Tim bolj so je vedno v oči bodli naši misijoni. Ko so prišli prvi oznajevavci evangelija v te kraje in so jih mnogo spreobrnili, tedaj se je okraj Lo-tien odločno vperl, da noče misijonarjev. Nekaj malega jih je bilo skrivoma vender naklonjenih novi veri. Ko je takratni misijonar postaj Ši-ma-fan in Nien-če-ngan to zvedel, je poslal nekega dne tja štiri kristjane, da bi se prepričali, če bi kazalo začeti z misijonskim delom. Pred nočjo so bili tam. Stopili so v gostilnico, da bi prenočili. Naenkrat se je nabralo vse polno zijalov okoli, ki so od nog do glave merili nepoznane goste. Morebiti so mislili, da so prekucuhi, ki so takrat mej ljudmi zbujali veliko strahu. Nazadnje se jih je vender eden vsmilil in jim napasel radovednost, pa neprevidno. Komaj so slišali, da imajo odposlance misijonarjeve mej seboj, jim je kri zevrela. Pobijmo jih, pomorimo jih so začeli vpiti. Vsi štirje so se ne malo vstrašili tako nagle obsodbe. Dobro, da se ni takoj zveršila. Gostilničar jim je odkazal izbo za prenočišče, toda nihče se ni maral vleči; slutili so, da pagani namerjajo napad. Dva sta trepetaje čakala, kaj bo; druga dva sta pridno in previdno delala, da se rešita iz nevarnega položaja. Posrečilo se jima je ven vreči okensko mrežo in zbežati na bližnji grič. Komaj sta bila na varnem, začujeta ostala dva klicati na pomoč. Ali kaj sta hotela sama proti razjarjeni množici? Pustila sta tovariša, da sta postala žrtev paganskega sovraštva in hitela proti domu, kar so ju pete nesle. Eden od teh še živi in mi je sam pravil, kako je takrat bilo.

Novica o vmoru naših dveh kristjanov se je hitro raznesla po celem okraju. Ljudstvo je od tedej še bolj pazilo, da se ni kak kristjan prikazal mej nje. Menda tudi nikomer ni dišalo. Tako globoko se je vkoreninila ta nezaupnost, da se do zadnjega časa noben kristjan, ki je ondod hodil, ni upal izdati za kristjana. Gotovo bi ga nihče ne bil

hotel pod streho, če bi se mu kaj hujšega ne pripetilo. Ni dolgo, kar nam je poskusil neki tergovec uglasiti pot. Pripravil je v ta namen svojo hišo, ter naznanil bližnjemu misijonarju svojo namero. Ta mu je odpisal, ga še o tem in onem vprašal in mu dal potrebna navodila. Po nesreči je prišlo to pismo v roke lo-tienski oblasti. Takoj je ukazala tergovca zgrabiti in postaviti pred sodišče. Obsodba je bila hitra, potopili so ga. V takih razmerah zlasti nam evropejecem ni kazalo dosti okrog hoditi. Dobili smo tudi izrecno prepoved od škofa. Le domačemu misijonarju, p. Tomažu Lan, so dovolili, da sme poskusiti srečo. Ta je šel pogumno naravnost h mandarinu v Lo-tien, in mu neustrašeno povedal, kaj hoče. Nič se mu ni zgodilo. Mandarin je bil nenavadno prijazen, ž njim. Obljubil je, da bo šel misijonarjem na roko, naj le pridejo. Samo v slučaju, če ima priti kak evropejec, naj se mu prej naznani, da mu pošlje vojaško varstvo. Tako je kri marternikov pognojila tudi ta prej nerodovitna tla. Tisti, ki so si prej želeli misijonarja, pa si z željo niso upali na dan, so se zdaj oddehnili. In mej prvimi so bili znanci našega dobrega Kan-sao-pina. Ta plemenita družina je torej na čelu hvalevrednega gibanja za našo sveto stvar. Bog jo ohrani!

Ko sem se vračal iz Či-šveja, nisem mogel, da ne bi hvalil previdnosti, dobrotljivosti in usmiljenja božjega, ki še zdaj dela iz Savlov Pavle, kaker se je zgodilo pri Kan-sao-pinu. Mesto da bi ga zadela maščevalna roka njegove pravice, ga je milostno objela. Iz sovraštva in zaničevanja je izteknil zveličarju eno oko; on ga je z drugim ljubeznivo pogledal. Res, Gospodove dobrotljivosti ni konca.

(Konec prih.)

Šola in domača hiša.

P. A. M.

VII. Poglavje.

Slaba vzgoja otrok je kriva mnogo hudega
v človeški družbi.

V zadnjem poglavju smo videli, da so stariši dolžni podpirati šolo, z ozirom na občni blager človeške družbe. Podlaga občnega blagra in sreče je gotovo to, da cvete obertništvo, da ljudje mirno in nemoteno imajo in uživajo posvetne dobrote, da jih ne teži preveč

splošnih bremen, da spoštujejo postavne oblasti v državi in občini. Delavnost šole je s temi podlagami občnega blagra v najtesnejši zvezi in ravno zato morajo stariši šolo podpirati. Vprašanje pa je: Ali pa so te podlage občnega blagra, sreče in blagostanja zagotovljene, varne, in trdne? Ali se v sedanjem času ne kažejo znamenja, da se že mamejo te podlage? Kje je iskati vzroka raznih pomanjkljivosti in nevarnosti za ta občni blager?

Odgovor se glasi: V slabi vzgoji otrok.

Imenovali smo prvo podlago občnega blagra dobro obertništvo. To pa je dobro, ako obertniki izdelujejo svoja dela res dobro, ako so njih izdelki res kaj vredni in pošteni. Kako je v tej zadevi? Ne tajimo, da je mnogo prav izverstnih, poštenih in spretnih mojstrov, ki si prizadevajo za to, da pride iz njih rok le dobro in svoje cene vredno blago. To je marisikje zasluga družbe katoliških pomočnikov, ki se trudi svoje ude izobraziti za dobre in verle mojstre poštenega rokodelstva. Vender se ne da tajiti, da se tudi pri rokodelstvu in obertništvu najde dokaj velikih pomanjkljivosti. Mnogi obertniki in rokodelci, ki se imenujejo mojstre, niso pravi mojstri, temuč mojstri-skaze, ker dajejo iz rok le slabo delo. Krojači, ki ne naredo nikoli ene suknje, da bi bila prav; črevljarji, katerih črevlji so tako slabi, kot usnje, iz katerega jih delajo; mizarji, katerih pohištvo v par letih razpade; peki, ki slab kruh peko in iz slabe moke itd. Neka druga posebnost rokodelskih in obertniških izdelkov je njih navidezna lepota. Veliko si jih prizadeva, da notranjo slabost in malovrednost svojih izdelkov pokrijejo s še zunanjo bliščečo lepoto, ki preslepi oči kupca. In kaka je cena?

Cene za reči, katerih bi ljudje prav lahko pogrešali, ketere imajo le za raskošnost in napuh, so vedno manjše; cene za najpotrebniše reči, za obleko, hrano, stanovanje pa vedno višje. Od kod ta žalostna prikazen?

Da na to vprašanje odgovorimo, si hočemo obertnike razdeliti v dve versti. Eni izdelujejo slabo blago, ker boljšega ne znajo. Manjka jim strokovne vednosti, vaje in spretnosti. Vzrok temu pa je njih lenoba. V svojih mladih letih se niso dosti učili, ponosa na svoje izdelke ne poznajo in brez temeljitega znanja so pričeli kako obert kar na svojo roko. Taki mojstri seveda ne morejo dati iz rok dela, ki bi bilo kaj prida. Drugi pa bi sicer vže znali kaj dobrega in poštenega napraviti, pa nočejo. Manjka jim poštenosti. Radi bi kmalu obogateli in pri tem se ne zmenijo dosti za sedmo zapoved božjo.

Vprašam vas, kerščanski stariši, kje se pa te pomanjkljivosti obertništva najprej pokažejo? Vže pri otrocih, ko toliko odrastejo, da so godni za šolo, da, že v šoli. Ti nesposobni in nevedni obertniki so tisti, ki so vže v šoli učitelju delali toliko sitnosti in težav sè svojo lenobo in zanikernostjo! Ti nepošteni rokodelci in prodajavci so tisti, ki so vže v šoli z lažmi, hinavščino in drugimi nepoštenimi pomočki učitelje goljufali. In vzrok teh nravnih napak, katerih kal se je v otroških letih pokazala in se pozneje tako razvila, kje je iskati? Ali v šoli? Bog obvaruj! Šola si prizadeva na vso moč, da te strupene kali zatere in zamori. Vzrok so le slabi stariši, ki sè svojo lenobo ali celo sè slabim zgledom te napake pri otrocih goje. Otrok, ki je imel dobre stariše in dobro vzgojo, bo tudi pozneje pošten in dober delavec, ne pa skaza in goljuf. Ako torej stariši hočete, da bodo vaši otroci pozneje res kaj vredni, ako hočete, da bo obertništvo, rokodelstvo cvetelo, ako hočete skerbeti za občni blager, podpirajte šolo pri poduku in vzgoji.

Druga podlaga občnega blagra je, da so ljudje v mirni posestvi in vživanju pozemeljskih dobrot. Take dobrote so zdravje, premoženje, sloga mej državljani, dobro ime, nravna čast in poštenost ženskega spola. Vsakdo lahko spozna, da se ne more govoriti o občnem blagostanju, ako ljudje niso varni pred nasilniki in se morajo vedno bati za svoje premoženje, svoje življenje, svojo čast in dobro ime. O kako velikih hudobijah in zločinstvih slišimo in beremo vsaki dan! Mislite le na razne tatvine, goljufije in rope. Cele tolpe prederznih in zvitihtatov se klatijo po svetu; pred njimi ni nobena reč varna in sveta. Celov biše božje vlomijo in okradejo svete posode. Mislite na raznagerda obrekovanja, laži in opravljanja, s katerimi se nedolžnim ljudemkrade dobro ime, čast in vgljed. Mislite nadalje, kolikim nevarnostim je izpostavljen dandenes ženski spol. Vmazanim pohotnežem ni nič svetega, da le svoji gerdi poželjivosti vstrežejo, ne slabost ženske, ne svetost zakona, ne nedolžnost otroka. In kako je z varnostjo življenja? Odgovor na to nam dajejo vsakdanji pretepi in poboji, dvoboji in ropi, napadi in vmori toliko visokih oseb, knezev in vladarjev. Najbolj žalostno v sedanjih časih pa je to, da tako silno narašča število mladih hudodelcev. Ako pregledamo ječe in prisilne delavnice, bomo našli silno veliko še nepopolno doraslih fantov in deklet in vsi ti so zaperti zarad tatvine, goljufije, pobojev, vmorov in drugih gerdih pregreht. Kaj pravite, kerščanski stariši, h tem hudobijam in pregreham, o katerih skoraj vsaki dan slišimo? Ali moremo tajiti, da podlaga posvetne sreče ljudi ni več terdna, da se mora dandenes človek res bati za svoje

življenje, premoženje, čast in dobre ime? Morebiti si mislite, da so ti hudodelci v poznejših letih zabredli na pot hudobije, kot otroci so bili dobri in nedolžni. Ne rečem, da to ni mogoče pri enem ali drugem, pa to so le redke izjeme. Bodite prepričani, da začetek in kal teh hudobij se je prikazala že pri otrocih. Surovost, neusmiljenost, prepirljivost in pohotnost mnogih dečkov, lažnjivost, nagnenje k tatvini, lahkomišljenost in nečimernost mnogih deklic se prikaže vže v šoli in ako se ta kal o pravem času ne zatere, rodi pozneje hudodelce in vlačuge. Skušeno oko duhovnika in učitelja gleda sè strahom v prihodnost tacega otroka in lahko naprej pove, da ne bo nič prida iz njega. Kje pa je iskati vzrok take spridenosti? Ali v šoli? Gotovo ne. Duhovniki in učitelji se trudijo zadosti, uče, opominjajo, svare in kaznujejo. Z mirno vestjo si lahko vmijejo roke. Vzrok so zanikerni stariši teh nesrečnih otrok. Na svoje otroke niso pazili, njih grešnih nagnenj niso zatirali, njih napak niso kaznovali, da celo zmenili se niso zanje, čeravno jih je duhovnik ali učitelj na nje opozoril; v svoji nespametni in napačni ljubezni so otroke spridili, svarivni glas učiteljev so zametavali ali z drugimi besedami, namestu da bi šolo pri njeni vzgoji podpirali, so ji z besedo in zgledom ravno nasproti delali. Po taki setvi ni čuda, da je taka žetev, zakaj: „Kedor veter seje, bo vihar žel“.

Tretja podlaga občnega blagostanja je, da podložnike v držav ne teži preveč breme raznih davkov, da plačujejo davke le za to, ker je to potrebno za občni blager. Gotovo pa škodujejo občnemu blagru zelo tisti, ki so po lastni ali ptuji krivdi zgubili zaslužek in se mora zanje skrbeti na državne stroške. Kako silno so se pomnožile ječe, prisilne delavnice, norišnice! Zakaj to? Vzrok je kuga pijančevanja, nečistosti in razuzdanosti. To pridi ljudi in vodi v noč blaznosti. Koliko je zapuščenih otrok, za ketere mora država skrbeti!

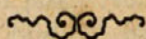
Vsega tega so krivi več ali manj zanikerni stariši. Kaj je vzrok, da se dobra vzgoja otrok tako zanemarja, da je tako redko najti lepo družinsko življenje? Od kod toliko slabotnih in bebastih otrok? Vzrok so očetje pijanci. V pijanosti je oče dal otroku življenje in greh očetov je prešel na otroka. Ali je mogoče govoriti o dobri vzgoji otrok tam, kjer oče svoj zaslužek zapije, delo zanemarja, doma razgraja, preklinja in razbija, sè svojim gerdim življenjem in obnašanjem pri otrocih svojo očetovsko čast in veljavo spodkopava?

Slednjič je podlaga občnega blagra spoštovanje in pokorščina do postavnih oblasti v državi in občini.

Kako je v tej zadevi dandenes? Čeravno moramo pripoznati, da v naših krajih ni še tako hudo, kot po nekaterih drugih deželah, kjer so vedni vpori, vender moramo reči, da tudi pri nas zmirom bolj gine spoštovanje postavne oblasti. Tudi zato je iskati vzroka pri zanikernih in-lahkomišljenih stariših. Oni sami rujejo iz serc svojih otrok spoštovanje do predstojnikov, ker vpričo otrok govore zoper duhovnike, učitelje, urednike; ker otroke zagovarjajo, ako jih učitelji grajajo in kaznujejo; ker podpirajo in rede njih svojeglavnost in vpornost; ker v svoji nespameti mislijo in se celo hvalijo, kako brihtni so njih otroci, ako so jezični, domišljavi, prederzni in se v vsako reč vtikajo. Le počakajte, kratkovidni stariši, da vam ta drevesca nekoliko odrastejo; videli boste kako grenjak sad vam bo taka napačna vzgoja obrodila.

Iz vsega tega smo videli, da je v sedanjih časih v človešk družbi mnogo, kar je v kvar občnemu blagru. Glavni vzrok vsemu pa je ta, ker stariši svojih otrok ne vzgojujejo v kerščanskem duhu. Kaj sledi iz tega za vaše življenje? To: Ako hočete pospeševati občn blager, ako hočete ohraniti podlage splošnega blagostanja, vzgojujte svoje otroke lepo in kerščansko, vredite svoje družinsko življenje po naukih sv. vere, po podobi sv. družine v nazareški hišici. Po družinah se mora prenoviti in ozdraviti človeška družba; življenje mej zakonskimi in razmere starišev do otrok se morajo vravnati po zapovedih tistega, ki je za naše odrešenje na križu vmerl.

Ako se to zgodi, potem bo njegovo odrešilno delo tudi za občni blager sad obrodilo in le potem se bo vterdila človeštvu tudi časna sreča, koliker je to na tem svetu mogoče.

Sv. Bernardin Sijenski.

P. B. M.

17. Poglavje.

Kanonizacija.

Za vvod h temu poglavju nekaj iz katehizma.

Le sam Bog ve, kedo živih ljudi je svetnik; o rajnih more to razsoditi po dveh znamenjih, po življenju in čudežih, tudi nezmotljiva cerkev. Naslov blaženih more podeliti, ako je dokazano, prvič, da

se je pokojna oseba junaško ali čeznavadno odlikovala v treh božjih in v štirih poglavitnih čednostih, in drugič dokazano, da sta se na njeno priprošnjo dogodila dva čudeža; — ako se zgodita še dva nova čudeža se lahko razglasi blaženi za svetnika. Razloček mej blaženim in svetnikom je ta: „blaženi“ se sme le omejeno (na nekaterih določenih krajih) očitno v cerkvi častiti in na pomoč klicati; „svetnik“ pa se sme povsod. Kaj pa „častitljivi“? tudi ta naslov daje namreč katoliška cerkev nekim vmerlim kristijanom. Ako se je kedo odlikoval v treh božjih in v štirih poglavitnih čednostih kaker kak blaženi ali svetnik, vender pa se ni zgodil še noben čudež na njegovo priprošnjo, takemu cerkev podeli naslov častitljivi. Častitljivega je dovoljeno zasebno častiti in na pomoč klicati, ne pa še očitno v cerkvi. — Namestu „razglasiti za blaženega“ se pravi tudi po latinski „beatificirati“, in ravno tako se pravi „kanonizirati“ namestu „za svetnika razglasiti“; razglasitev sama se imenuje v prvem primeru „beatifikacija“, v drugem primeru „kanonizacija“.

In sedaj zopet k našemu Barnardinu! Ni še bilo truplo njegovo položeno v grob, že je odmeval po Italiji glas, ki je zahteval, da ga naj papež razglasi za svetnika. In kmalu se je tudi začelo resno delati na to.

17. junija (1444) je sijensko starešinstvo izvolilo tri veljavne može, Jerneja Pečija, Lenarda Benevoljentija in Lazarja Benedettija, ki bi naj na noge spravili preiskavo o svetosti slavnega pokojnega rojaka. V ta namen so poslali Lazarja Benedettija v Akvilo, da bi popisal nekatere čudeže, ki so se tam dogodili na priprošnjo Bernardinovo. Benedetti se je z veseljem lotil svoje naloge. V kratkem času je zbral popise 30 čudežev, — nekaterih je bil sam priča, — dal (19. jul.) akvilanskim mestnim vladavcem in tamošnjemu kanclerju poterditi, da so se resnično dogodili, in potem je listine poslal v Sijeno. Sijenčanje pa so jih še tisti mesec po Benevoljentiu in Pečiju predložili papežu Evgeniju IV.

Akvilanci pa so tudi od svoje strani napravili popis čudežev Bernardinovih in potem poterkali v Rimu. Akvilanskim in sijenskim prosvcem se je pridružil kralj Obeh Sicilij, pobožni Alfons V. Aragonski. Pisal je 20. avg. 1444 papežu, kolegiju kardinalskemu in še posebej petim kardinalom, proseč jih, naj skerbe, da bo kmalu veliki apostelj Italije kanoniziran. Najnadležniši prosviec pa je bil Janez Kapistranski. Od skrajne meje napoljskega kraljestva, iz Palerma v Siciliji, kjer se je mudil ko papežev nuncij, je prihitel, kaker hitro je zvedel o smerti Bernardinovi, v Akvilo. Tam je skrbel, da so se

čudeži popisovali in s pričami poterjevali. Potem je hitel v Rim k papežu, mu pripovedoval o mnogih čudežih, ki jih je storil pokojni Bernardin, in prosil v imenu vseh observantov, da tega častitljivega sobrata slovesno razglasi za svetnika. Sv. stolica pa se nima navade prenačiti pri kanonizacijah. Zato je Evgenij IV., da bi se ga odkrižal, tolažil Kapistranca z izgovorom, da se je namenil tisto leto (1444) kanonizirati Nikolaja Tolentinskega, prihodnje leto pa da pride Bernardin na versto. Ali nato je odgovoril v preroškem duhu Janez Kapistranski: „Ne ti, ampak tvoj naslednik bo dognal to reč. (Non tu, sed qui tibi succedet, hoc opus absolvet.)“

Papež Evgenij IV., tudi on svet mož in oseben prijatelj Bernardinov, kateremu je bil hvaležen za preosnovo v frančiškanskem redu, ni dvojil o čednostih tega redovnika, tudi ne o čudežih, ki jih je delal Bog ob njegovem grobu in drugod na njegovo priprošnjo. Naposled torej venderle ni mogel prezirati prošenj, ki so mu prihajale iz raznih krajev in od odličnih oseb, da se naj prične preiskava za Bernardinovo kanonizacijo; 15. aprila 1445 je sestavil preiskovalno komisijo. Ta je precej začela svoje delo in vse je kazalo, da se bo reč hitro in srečno rešila; ali vender se je zavlekla, vsled premembe na papeškem prestolu in novih udov v komisiji, zlasti pa iz vzroka, ki ga bomo kmalu povedali.

12. jan. 1447 je papež Evgenij IV. zbolel in 23. jan. je vmerl. Spolnila se je deloma prerokba Janeza Kapistranskega. 6. marca je bil izvoljen Tomaž Parentučelli, bolonjski kardinalj, ki si je izbral ime Nikolaj V., iz hvaležnosti do Nikolaja Aljbergatija, ki mu je bil očetovski dobitnik. Ko je Janez Kapistranski zvedel o ti izvolitvi, se je takoj odpravil iz Akvile, kjer je pridigoval, v Rim, da se pokloni novemu papežu, s katerim je bil dobro znan, in da mu priporoči zadevo Bernardinove kanonizacije. Pa na kakšen način! — Tomaž Parentučelli iz Sarcane (Sarzana) je zgubil zgodaj očeta, in je okusil že v rani mladosti grenkost vboštva. Takšno mu je bilo življenje, dokler ga ni sprejel Aljbergati za tajnika. V hiši tega svetega škofa je imel priložnost, baviti se z učenjem, in ker je bil bistre glave, je v tem hitro in zelo napredoval. Škof ga je jemal seboj tudi na potovanja, in tako je imel priložnost seznaniti se ne le s škofi in kardinalji, ampak tudi z učenimi humanisti. Po priporočilu Aljbergatijevega mu je papež Evgenij IV. podelil bolonjsko škofijo 27. nov. 1444, in ko je potem spretno rešil neko od sv. stolice mu dano nalogo v Nemčiji, ga je papež 23. decembra 1446 imenoval za kardinalja. Čez dobra dva meseca pa je bil izvoljen že za papeža, česar ni nihče

pričakoval. Vresničilo se je, kar je Tomažu Parentučelliju, ko je bil šele škof, prerokoval Janez Kapistranski: da bo namreč kardinalj in papež, prerokba, ki se je Parentučelliju samemu neverjetna zdela, tako, da je neki popačivši prerokov priimek rekel v šali: „Kakeršen je po imenu sam — „capo strano“ (čudak), take so tudi njegove besede“. — Ko se je tedaj Janez Kapistranski poklonil novemu papežu Nikolaju V., mu je poklical v spomin nekedanjo svojo prerokbo in na to pristavil: „ker ni več Tomaž, ampak Nikolaj, bo pač, dasi jih ni z rokami potipal, verjel čudežem Bernardinovem“. Nikolaj V. je dobro vedel, kam merijo te besede, in ker je Bernardina sam visoko čislal, mu je takoj obljubil, da bo ena prvih njegovih skerbi ta kanonizacija.

Da je imel novi papež tudi možko voljo spolniti svojo besedo, to je pokazal nad Amedejem de Landis, profesorjem matematike v Milanu, ki je, ko je Bernardin l. 1442 tam pridigal, širil zmote proti veri in nramnosti. Kakšne so bile te zmote, o tem sodobni pisatelji molče, le neki Bernino pripoveduje (Historia, c. VI), da je sejal krivo vero po Milanskem, da se je spuščal od matematike v bogoslovje, in pomešal število z naukom in v malem številu napravil brez števila zmot. Ko je Bernardin zvedel o tem krivovercu se je sešel ž njim, in ljubeznivo ga opominjal, naj neha kvariti ljudstvo; toda zastonj! Ker je tedaj Bernardin sprevidel, da z dobroto ž njim nič ne opravi, je v pridigah javno svaril pred njim, ter naračal poslušavcem, ogibati se ga. Milanska cerkvena oblast ni mogla zdaj več molčati, poklicala je Amedeja pred se. In mož je obljubil, ker se je zbal cerkvenih kazni, da ne bo več trosil verskih zmot. V sercu je pa ostal, kakeršen je bil; znal je celo s pomočjo nekega humanistiškega kanonika, Jožefa Brippija, prijatelja Valle, premotiti papeža, da je bil krivoverstva popolnoma nedolžen spoznan. Nato je Brippi širil, da mora Bernardin preklicati, kar je v pridigah proti Amedeju govoril. Do tega ni prišlo, ker takrat Bernardina v Milanu ni več bilo. Stvar se je pozabila. Ko so se pa slišali glasovi, da ima biti Bernardin razglašen za svetnika, je zagnal Amedej s svojimi pristaši hrup, da glede človeka, ki je obrekoval, pa nikoli preklical, ki je vmerl torej v smertnem grehu in je pogubljen na vse veke, o kanonizaciji še govora biti ne more. Nato je odgovoril papež Evgenij IV. s pismom, ki ga je pisal škofu v Lodiju 7. nov. 1446, v katerem pravi, da je bil zvijačno prevarjen po Brippiju. Amédej in njegovi prijatelji so začasno morali vmolkneti, po smerti Evgenija IV. pa so zopet začeli riti proti Bernardinu. Papež Nikolaj V., ki je vso to zgodovino dobro poznal, pa je berž, ko je zasedel papeško slolico, izdal bullo „Universalis Ecclesiae regimini“ (14.

aprilja 1447), s katero je izobčil Amedeja in njegove pristaše, ako se ne poboljšajo in ne bodo molčali. Observantom pa je naročil, naj to pismo v svojih cerkvah preberó, in jim dovolil, da smejo tudi druge redovne in svetovne duhovnike prisiliti, da ga prebero ljudstvu vsaki v svoji cerkvi. Amedej in tovariši so bili premagani.

Ko je Nikolaj V. tako zavaroval proti Amedeju čast Bernardinovo, vredil je vnovič komisijo za njegovo kanonizacijo. Ta je začela marljivo delati, in pričakovati je bilo, da bo preiskovanje doseglo zaželeni uspeh. Kar so nastale nove težave!

Čislani bravec se gotovo še spominja, koliko nasprotnikov si je bil Bernardin nakopal, ko je širil češčenje presv. imena Jezus, ko preurejal svoj red, ko nastopal proti humanizmu... Mnogo tistih starih nasprotnikov se je zdaj vnovič postavilo proti Bernardinu, ko se je jelo govoriti o njegovi kanonizaciji. Sè starimi vgovori pa ni bilo veliko upanja, da bi se kanonizacija preprečila; zato so si izmislili novih. Skušali so papeža prepričati, kako škodljivo bi bilo za čast apostolskega sedeža, ke bi se razglasil za svetnika mož, ki je razburjal duhove s češčenjem Jezusovega imena... In res, glede na okoliščine časa, ne na uk, ki so ga predniki kot pravi poterjili, je jel papež Nikolaj V. omahovati. Zopet drugi so opozarjali, da je Bernardin govoril zoper napake duhovščine, zlasti višje. Ti in enaki vgovori, dasi nični so bili vender nekoliko ohladili papeževo gorečnost glede kanonizacije. Pa prihajale so zopetne prošnje od sijenčanov in kralja Alfonsa. Ta je pisal (28. avg. 1448) papežu Nikolaju V. mej drugim, da bi po toliko čudežih, ki so se dogodili na priprošnjo Bernardinovo, lahko vsakedo sprevidel, da je on že večno slavo dosegel. „Čudi se, piše Alfons V., da Bernardin še ni zapisan v versto svetnikov, ker se je že v tretje začelo preiskovanje“.

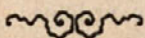
Vnovič je šel Janez Kapistranski pred papeža Nikolaja V. In zdaj mu je mej drugim rekel: „Sveti oče, ako še omahujete, naj se pripravi gromada, in položimo truplo Bernardinovo nanjo, in jaz sam se bom gori postavil; ako zgoriva, prištejte to moji grešnosti, ako se naju plamen pa ne dotakne, tedaj sodite, da bo Bogu beatifikacija dopadljiva“. Na te besede, ki jih je narekovala živa vera, je papež zaterdil, da se beatifikacija v kratkem zverši. Zares, ke bi Janez Kapistran ne bil posredoval, bi se bila Bernardinova kanonizacija lahko stoletja zavlekla. On pa je možato zagovarjal Bernardina pred papežem in pred nasprotniki, in govoril in pisal o čednostih in o čudežih rajnega prijatelja tako prepričevalno, da se mu ni moglo vgovarjati.

Nasprotovanje človeško se je pleglo. Ali zdaj, tako je bilo videti, je stopilo namesto njega nadnaravno.

Bernardin je prenehal delati čudeže; dogajati pa so se jeli ne daleč od Akvile, v Rieti, ob grobu Tomaža Florentinskega, ki je bil tamkaj pred kratkim vmerl. In že se je začelo ljudstvo v svojih potrebah Tomažu priporočati. Janez Kapistranski, ki je imel v Akvili tisti čas postne pridige, se ni naveličal poslušavcev spodbujati k zaupanju na Bernardinovo priprošnjo; ali dasi se jih je mnogo zateklo k njemu, ni bil nihče več vslišan. Kedo je bil tega bolj žalosten, kakor Janez Kapistranski! Kaj je tedaj storil, to je povedal nekemu sobratu, ko je pridigoval v Lonigu. Neko noč, tako je pravil Janez sam, ko se celi 40danski post ni bil zgodil noben čudež, on pa je bil ljudem zaterdil, da se bodo po veliki noči godili, greh grobu svojega učenika in prijatelja, ter tamkaj tako-le vzdihne: „Vidiš, da imam s tvojo zadevo težave in dobro veš, kako bi bil potert, in koliko pohujšanje bi bilo za ljudstvo, ako se ne izpelje. Bernardin, za čas tvojega življenja sem bil tvoj višji, in ti si mi bil zmiraj tenkovestno pokoren: torej mi daj denes še novo poterjenje svoje poslužnosti! V imenu sv. pokorščine in z močjo sv. Duha, ako kaj pri Gospodu premoreš, ti zapovem, da stori še druge čudeže“. In kaj se zgodi? Sledeči dan so se vsi bolniki vračali ozdravljeni od Bernardinovega groba. Da bi si kanonizacijo še bolj zagotovil, je šel Janez Kapistranski kmalu na to tudi v Rieti, in je tam Tomažu Florentinskemu na grobu pod pokorščino prepovedal delati čudeže, dokler ne bo Bernardin kanoniziran. Tako se Janez Kapistranski ni nehal truditi za kanonizacijo svojega prijatelja. Naposled se mu nekega dne, ko je v Sijenskem samostanu molil, prikaže Bernardin sè svitlobo obdan, pa mu reče: „Dragi brat, zahvalim te za trud v moje preslavljenje; Gospod sam ti bo povernil“.

V četrto se je preiskovanje pričelo, in to je bilo zadnje. Potem je zbral papež Nikolaj V. tajni konzistorij. Ostal je samo še obred kanonizacije. V oktobru l. 1449, ko se je mudil papež v Fabrianu, je zaupal Janezu Kapistranskemu in Jakobu Marškemu, da se ima zveršiti v kratkem. 26. febr. 1450 je pisal eden sijenskih odposlancev v Sijeno: „Glede Bernardina mi je (papež) rekel, da bo kanonizacija letošnje binkošti, ker se ima takrat obhajati tudi generalni kapitelj frančiškanskega reda, h kateremu pride tri tisoč bratov in še več“. In tako je bilo resnično.

Leto 1450 je bilo jubilejno; zato je prihajalo v Rim mnogo ptujcev. Muratori piše (Ann. — ad anno 1450), da so se glavne ceste zdele to leto sejmišča. Mej velikansko množico romarjev je torej Nikolaj V. na binkoštni praznik 24. [maja, v vatikanski baziliki slovesno razglasil velikega apostolja Italije za svetnika. 14 kardinaljev in 44 škofov je obdajalo v slovesnem trenutku papeža; frančiškanov pa je bilo pričujočih okoli 5 tisoč. — Akvila in Sijena ste skupno v pokritje stroškov te slovesnosti darovali sedem tisoč cekinov. Z bullo „Misericordias Domini“, dano 24. maja 1450, je papež naznanil kanonizacijo sv. Bernardina celemu svetu. To veselo novico so po vsi Italiji radostno sprejeli. Tudi majhni kraji so nato prirejali slovesnosti novemu svetniku na čast. Najsijajniša pa je bila v Sijeni.

Življenje in marterništvo dveh blaženih kapucinov, Agatangelja Vandomskega in Kasijana Nantskega.

(Poslov. P. M. F.)

3. Poglavje:

V E g i p t u.

(Konec).

P. Agatangelj si je bil veliko naložil. Hotel je patrijarha samega spreobrniti ter ga združiti z apostoljsko stolico v Rimu. In res ga ni bilo težavno prepričati o resnici katoliške vere, ali težko pa ga je bilo pripraviti k udanosti do rimskega papeža. Ta patrijarh je neodvisen poglavar vse koptovske cerkve — tako rekoč nekaj krivoverski papež. In s tega sedeža naj bi se ponižal ter se popolnoma podvergel rimski stolici? To je bilo težko misliti. Ali venderle vse to ni moglo ostrašiti p. Agatangelja. Šel je naravnost k patrijarhu in v svoje veliko začudenje je videl, da je zelo dobroserčen, častitljiv starček, ki ga je prav ljubeznivo sprejel. Ko je bil nekaj dni pri njemu gost, je povedal vzrok svojega prihoda in imel je na to s patrijarhom več, obravnav ali pogovorov glede verskih nauk, radi katerih se je bila aleksandrijska cerkev ločila od rimsko-katoliške. Posrečilo se mu je izredno lahko in hitro starčka v vseh rečeh prepričati. Upanje je bilo torej, da

očitno prestopi in se podverže nasledniku sv. Petra — toda odlašal je od enega dne do drugega. Da takoj povemo: Očitno podverženje se nikdar ni izvršilo. Taka se godi neredko sploh sè vsemi krivo-verci in razkoljniki. V sercu so pravoverni, ali manjka jim poguma in požertvovalnosti, da bi zunanje, često velike ovire poderli. Odlašajo, čakajo. Vsled tega pa izgubijo milost. Zaloti jih smert. In bati se je, da jih zadene beseda večnega Sodnika: „Kedor mene zataji pred ljudmi, tega bom tudi jaz pred svojim nebeškim Očetom zatajil.“

Takemu odlašanju pa se je gorečnost p. Agatangelja zelo vstavljala; kar ni mogel čakati patrijarhovega prestopa! Dosegel je vender, da mu je dal okrožnico, s katero mu je bilo dovoljeno v vseh koptovskih cerkvah pridigovati in opravljati božjo službo. V isti okrožnici je patrijarh opominjal svoje dušne pastirje, naj p. Agatangelja sprejmejo kot poslanca božjega. To se je zares zgodilo. S tem pisanjem je hodil goreči misijonar berzih nog od cerkve do cerkve, in duhovščina in ljudstvo ga je sprejemalo z odpertimi rokami. Koptovska božja služba je — ali je vsaj takrat bila — nekaj čudnega. Zbirali so se verniki v soboto zvečer ob mraku ter so celo noč prebili skupaj poslušajoč pridigo, kerščanski nauk, pevajoč psalme. O polnoči so bile zornice in zatem slovesna sveta maša. Vsak teden je p. Agatangelj v drugi cerkvi razlagal rimsko-katoliški kerščanski nauk. Maševal je na prenosnem oljtarju, ki ga je vedno seboj imel; na njihovih oljtarjih bi namreč iz lahko umevnih vzrokov ne bil smel daritve sv. maše opravljati. Ubogi nevedni kristjani so bili jako dovzetni. Poslušali so željno poduk gorečega misijonarja. Veliko število jih je spreobernal, sprejel v sveto katoliško cerkev ter jim podelil sveto obhajilo. Seveda manjkalo je še dveh najvažnejših pogojev: očitnega prestopa patrijarha in spreobernjenja koptovskih menihov. Prvega je samo do tega privedel, da je papežu Urbanu VIII. pisal ter izrazil svoje nagnjenje do prestopa. To pa je tudi vse bilo, družega ni storil, kaker smo že povedali. Kaj pa z menihi? V Egiptu je bilo tačas mnogo samostanov, kjer so živel razkoljni menihi precej strogo, skoraj slično puščavnikom¹⁾ prvih kerščanskih časov. S temi je imel p. Agatangelj hujšo borbo, ko z drugimi duhovniki. Kedor bi bil hotel iskati pri koptovskih svečenikih učenosti, je moral iti v samostane. Menihi pa so bili žalibog zamočani

¹⁾ Tako je bilo v 17. stoletju. — Od takrat pa sta notranji razpad in gnjiloba duhovnega življenja neizrečeno napredovala. Poznejši kardinalj Masaja je l. 1846 skrivaj obiskal te samostane. Slike o njihovem nerednem in nenravnem življenju, kaker jo on popisuje, si ne upamo dragim bravcem predočiti. Iz nekdanje šole svetosti in popolnosti je nastala jama hudobij.

tudi v različne predsodke, razen tega ošabni in prepirljivi. P. Agatangelj je prišel najpoprej v samostan sv. Antona. Tamkaj se je pričelo razgovarjanje. In njegovo dokazovanje ni bilo samo jasno in temeljito, ampak, kar je o taki priložnosti še bolj težko, prikupljivo in ljubeznivo, brez nesterpnega, bridkega očitanja. Ze vsem zajemanjem so ga poslušali. Po štirih mescih truda pa je spreobernal komaj enega. Ta se je odpovedal krivi veri ter bil sprejet v naročje svete katoliške cerkve. Nato se je moral naš misijonar verniti v Kajiro; namenjen pa je bil pozneje zopet priti, da požanje sad svojih besed. V Kajiri je imel s katoličani in kopti čez vse pričakovanje mnogo opraviti. Pozneje pa je res prišel spet v samostan sv. Antona. In njegove prejšnje nade niso bile popolnoma neopravičene. Več menihov mu je povedalo svoje dvojbe, ki jih je s čudovito zgovornostjo rešil. In glejte čudo božje milosti, postali so goreči katoličani. Da drugi niso sledili njihovemu zgledu, niso bili oni krivi.

Ko se je p. Agatangelj še nekaj časa z mnogimi težavami moral boriti, in to na misijonskem delovanju v okolici Kajire kaker tudi ob izlivu reke Nila, je dospelo žalostno poročilo, da so v Abesiniji začeli strašno preganjati katoličane. — In tu zapustimo za nekaj časa p. Agatangelja.

4. Poglavje.

Mladost bl. Kasijana Nantskega.

P. Kasijan je bil eden izmed tistih srečnih duš, katere Bog že v zgodnji mladosti z milostmi obsipa ter jih močno k sebi vabi, še preden se jim grešno nagnenje v sercu vkorenini. Rojen je bil v Nantu, dokaj velikem francoskem mestu, l. 1607 na praznik presvetega imena Jezusovega, tistega imena, za katero je pozneje svojo kri prelil. Njegovi stariši (Janez Lopes-Netto in Guida Almaras) so bili bogati trgovci s Portugaljskega, ki so se bili naselili v Nantu zaradi trgovine. Družina Lopes-Netto je bila jako pobožna. Oče in mati sta bila vzor kerščanskih zakonskih. Celo mesto je imelo lep zgled nad njima. Materi je, ko je prišla v Nant, neki berač v preroškem duhu napovedal, da bo dobila tri sinove, katerih enemu je namenjena krona. Vsa sporočila, ki so se ohranila do sedaj o p. Kasijanu, nam dajejo spričevanje o tem prerokovanju. In zares, vresničilo se je. — Kasijan je bil drugorojeni sin. Njegov stariši brat je nastopil poklic zdravništva in je celo v sluh svetosti umerl. Verh tega je imel Kasijan tri sestre. Tudi one so darovale Jezusu svoje devištvo. Mlajši brat je bil zaročen ter spoštovan tergovec.

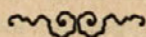
Ni nam treba omenjati, da je deček, katerega življenje imamo v teh versticah na kratko popisati, imel izverstno vzgojo. Kazal je izredno nadarjenost in, kar je še več, tudi z obilnimi milostmi je bil obdarovan. Komaj sedemleten je že sprevidel, da se človeška k slabemu nagnjena narava le z neprestanim zatajevanjem in pokorili more greha varovati. Takoj si je začel v majhinih rečeh pritergovati. Jedi, ketere so mu dajali zunaj kosila, je dajal vbozim. Odrekal si je tu in tam tudi pri mizi kako jed, a vse tako, da ga niso opazili. Vstajal je ob 3. zjutraj. Najprej je kaj malega premišljeval, potem je molil dnevnicke Matere božje, sv. rožni venec in oficij sv. Križa. Nato se je učil pridno vse do ure, ko je imel iti v šolo. Součenci so imeli veliko spoštovanje do njega. Nihče si ni upal kake slabe besede v njegovi pričujočnosti izgovoriti. Ako je vender kaka padla, zadostoval je samo resen njegov pogled in umolknilo je vse. Z devetimi leti je ze vso resnobo mislil stopiti v kapucinski samostan, da bi kot misionar mögel iti nevernikom Jezusa Kristusa oznanovat. Po tem je že takrat hrepenel. Razume se, da ga v teh letih niso mogli sprejeti. Ko je doveršil 15. leto, je bil po tedanjih redovnih določilih sposoben za vsprejem. Bil je še vedno terden v svojem sklepu in njegovi stariši niso bili izmej tistih, o katerih piše sv. Bernard: „O vi kruti in brezbožni stariši, sploh vas ne imenujem stariše, ampak trinoge! Vi kradete zaradi svoje kratke zemeljske tolažbe svojim otrokom sveti poklic in duše morite“. Ne, taki niso bili Kasijanovi stariši. Vender se jim je bilo zelo težko ločiti od svojega najljubšega sinu. Želeli so še nekoliko odloga, da bi se v pravi luči in bolj razločno pokazal njegov poklic. Naslednji dve leti se je naš blaženi posvetil učenju modroslovja. Zraven se je bavil tudi z bogoslovskimi vedami in hebrejščino. V Nantu so bili namreč goreči frančiškani ustanovili učilišče, kaker je bila povsod navada v takratnih samostanih. Kako izverstne so bile te šole, najlepše dokazuje število slavnih mož, ki so iz njih prišli. Zraven učenja pa se ni zmanjšala prihodnjemu kapucinu gorečnost molitve.

Sedemnajstleten mladenič je bil preoblečen v redovno kapucinsko haljo. Njegov obraz se je veselja žaril. Ime so mu dali: brat Kasijan. V Anžerju (Angers) je preživel leto poskušnje. To leto je bilo zanj res šola popolnosti. Pravi mojster je postal ne samo v navadnem premišljevanju, ampak tudi v zvišenišem načinu molitve — kontemplaciji. Neprestano si je prizadeval ločiti se od samega sebe. Vender čudno! Učitelj novincev ni našel pri njemu ničesar drugega, kar bi se mu moglo v napako šteti, razen neko skrivno dopadajenje nad

svojo pokorščino. Razvidi se iz tega, kako se zna pritihotapiti lastna ljubezen v najboljša in najpopolnša serca. Celo čednosti, ketere zveršuje pobožna duša, niso varne pred nje červom, ki jih hoče polagoma vničiti. Previden in moder učitelj duhovnega življenja je znal izkoreniniti tudi to napako. Prepustil je njega najbolj izmej vseh novincev samemu sebi, ogibal se je vsega vkazovanja. To pa je brata Kasijana najobčutljiviše zadelo. In lastna ljubezen je izmerla. Po slovesni obljubi je nadaljeval svoje učenje; rastel pa je tudi v čednostih. Poučeval ga je v potrebnih vedah tisti učenik, kaker fr. Agatangolja, namreč p. Frančišek Tregijerski. Ta izverstni mož je bil kaker od Boga poslan vzgajat misijonarje marternike. Mnogi njegovi učenci so umerli ko marterniki ljubezni. Kasijan si je pridobil, kaker mnogo drugih svetnikov, največ učenosti z molitvijo. Gledal je na to, da je njegovo serce napolnjevala ljubezen božja; zatem še le si je polnil razum z učenostjo.

Da si je bil res pridobil to ljubezen, je pokazal l. 1634, ko je gospodovala v mestu Renah (Rennes) kužna bolezen. Kapucini so hoteli, kaker drugod tako tudi tam, s požertvovalnostjo na pomoč, postavljajoč svoje lastno življenje v nevarnost. Prevzeli so kužno bolnišnico in eden izmej prvih, ki so tam stregli bolnikom, je bil mladi pater Kasijan. Čeravno je tudi njega napadla bolezen, vendar ni nehal se svojim nevtrudnim delom. Lehko bi bil umerl ko marternik ljubezni, da ga ni Bog prihranil za marterništvo vere. Ko je ponehala kužna bolezen je p. Kasijan nadaljeval svoje študije, dokler jih je zveršil leta 1633.

Predstojnikom je bila dobro znana njegova želja, da bi šel v misijon. Zato so ga poslali, ko je doveršil bogoslovje, v Kajiro v Egiptu. Tamkaj se je sešel s p. Agatangeljem, ki mu je imel kmalu biti tovariš v marterniški smerti. Ko sta izvedela goreča misijonarja, da so v Abesiniji začeli preganjati katoličane, sta želela tje se odpraviti. P. Kasijan se je takoj poprijel učenja abesinskega jezika ter se ga je s čudovito hitrostjo naučil. In bliže je bil svojemu cilju, kaker je sam mislil.

Jako važno!

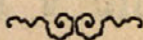
Navadimo se milo soditi o vsacem. Ljudje smo, torej se lahko goljufamo. Le Bog pozna serca.

Ne bodimo tako nepremišljeni, da bi precej verovali tistim, ki se zdi, da nimajo družega posla ko raznašati vse, kar bi moglo škodovati dobremu imenu bližnjega. Bolje in previdniše ter ob enem miloserčno je take novosti imeti za zmote. Nad vse se je treba varovati slabe sumnje, kjer ni gotovih dokazov.

Gdor je vaju slabo misliti o svojem bližnjem, je v resnici nesrečen; redko kedaj živi v miru. Gdor vse krivo sodi, povsod in vse graja, je jako oddaljen od spoznanja samega sebe, torej tudi od po-božnega življenja.

Keder je greh ali pogrešek bližnjega gotov in očiten, imejmo vsmiljenje z grešnikom, prizadevajmo si v sercu te njegove slabosti koliker je mogoče opravičevati, misleč, kako šibka je naša natora in kako k slabemu nagnjena. Pripisujmo tak greh ali pogrešek moči hude skušnjave, ali pa majhni lenobi. Pomislimo da, ke bi bili mi v enaki nevarnosti, bi bili, brez milosti božje, padli še globokejše.

Sicer pa ne sledi iz tega, da predpostavljeni ne smejo posvariti ali celo kaznovati očitnih grehov ali pa pogreškov, keder to tirja čast božja, resnica in pravica. Nikaker ne smejo oni v takem slučaju greha spregledati. Tu se obsoja edino terdo serce, brez odkritoserčne ljubezni do bližnjega, čigar slabosti le vedno strogo sodi. P. H. R.

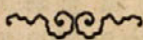

Velik razloček.

„Verujem to, kar vidim. Upam to, kar mi je mogoče. Ljubim, kar mi dopade! Verujem, ko sem poln tolažbe!“ To se pravi živeti po telesu.

„Verujem to, kar ne vidim. Upam, kar ne premorem. Ljubim, kar mi ni všeč. Verujem, ko sem v temi. Upam, ko sem potert. Ljubim, ko sem žalosten in otožen.“ To se pravi živeti po duhu.

P. H. R.

V čem je moje zaupanje?

Ako pomislim na Boga in ne ob enem na svojo slabost, postanem prederzen.

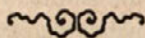
Ako pomislim na svojo slabost in ne na Boga, obupam.

Ako spoznam brezno svoje slabosti in brezno miloserčnosti božje, se zbudi v meni neomejeno zaupanje.

Kristus ni samo Bog, ampak tudi Bog Zveličar.

Kristus pa ni več Zveličar, ako mu odtegneš miloserčnost, ako mu odtergaš ljubezen do — grešnikov.

P. H. R.

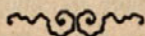

Serce . . .

Serce je v sebi majhino, ali neskončno v svojih željah. Naj si bodo nebesa še tako velika, naj si bo nebeška blaženost še tako brezmejna, vender je serce človeško še večje! Ono je tako veliko, da ga more edino Bog napolniti!

Edino Bog! . . in ako ga on ne napolni, vmerje od lakote . . . Leta ko čebela s cvetlice na cvetlico, to je od stvari do stvari; ali ne srečno kaker čebelica, ki tako nabira med, temuč nesrečno serce ne najde, česer išče, ne najde miru. Komaj se pa nemirno serce daruje Bogu, precej začne uživati mir, precej se nasiti!

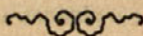
P. H. R.

Priporočilo v molitev.

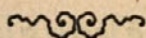
V pobožno molitev se priporočajo rajni udje III. reda skupščine goriške: Uršula (Jožefa) Lutman iz Št. Andreža, Jožef (Anton) Florenin iz Merna, Marija (Barbara) Jež iz Ravnice; rajna tretjerednica Neža Rataj, cerkvena pevka v Brežicah.

Dalje se priporočajo g. Fr. C. vikar v pokoju za pomoč božjo v svoji težki bolezni; M. P., tretjerednica, priporoča nekega samostanskega brata za stanovitnost v poklicu, tako tudi njegovo sestro; nadalje nekega preklinjevalca, da bi se spreobrn timer, dve drugi osebi in sama sebe v več dušnih in telesnih potrebah; neka oseba priporoča svojega sinu, da bi izvedela, kje je in ali je še živ, ali je mertev; nadalje priporoča neko deklin timer za srečen vstop v sv. zakon, in nekega bolnega otroka, da bi mu Bog dal ljubo zdravje; J. L. priporoča svojega brata, da bi se spreobrn timer; M. Ž. in še dve tretjerednici, da bi se mogli greha obvarovati, priporočate tudi dva razuzdana mladeniča za spreobrn timer; L. I. z Ogerskega priporoča svojo družino, tretjerednike, katerim je predstojnik, in nekega bolnega mladeniča.

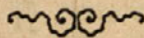
Zahvalo za vslišano molitev

naznanjajo : J. L. v Zadru, da je dobila dobro službo ; A. S. za mnogotera vslišanja po priprošnji sv. Antona Padovanskega, sv. očeta Frančiška in svojega patrona ; A. Č. iz Lj. za pomoč v velikih stiskah zadobljeno po Sercu Marijinem, sv. Jožefu, sv. Tadeju, sv. Antonu Padovanskem, katerim se je priporočila v več devetdnevnica ; A. M. v M. za mir pri sosedu zadobljen po najsvetejših Sercih Jezusovem in Marijinem, Matere Milosti ; B. U., ki je bila hroma, da so jo moral voziti, dolgih 10 let, dne 21. avgusta 1904 pa je pri Materi Milosti zopet začela hoditi.

Za kitajski misijon

so nadalje darovali : (poslano v Kamnik) : Martin Presker, Prelesko (Štajersko) 10 K ; Janez Pečolar, Topoljščica (Štajersko) 20 K ; Fr. Peter Rešeta nabral v Ljubljani 36 K ; po istem so darovale : Marija Ogrinec 10 K, neimenovana 30 K, Marija Zaplotnik 20 K, Meta Šlibar (Bled) 10 K, Marija Smerke (Ježica) 11 K. Oddano pri nas : Neimenovana 10 K (za kitajko, ki naj se kersti na ime Elizabeta ; Peter Ipavec 10 K (za kitajca, ki naj se kersti na imeni Jožef Anton Pad.) ; Karol Preskar, župnik 30 K (za kitajskega dečka, ki naj se kersti na ime Karol ¹⁾) ; dar g. Fr. Ceketa, vikarja v pok. 2 K ; s Tersata darova Ivane Šulc 5 K, Ivane Dolenc 5 K.

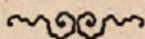
Častivcem sv. Cirila in Metoda.

Na Velegradu na Moravskem se je izdala te dni v majhini oblik podoba naših sv. verovestnikov slovenskih Cirila in Metoda. Napravljena je po sokipju odličnega češkega umetnika Em. Maksa, ki krasi veličastno baziliko velegradsko in velja za najlepše kiparsko delo Maksovo. Ob strani obeh svetnikov ste tudi podobi dveh dragih svetinj vsega Slavenstva, cerkve na Velehradu, kjer je pokopan sv. Metod,

¹⁾ Darovano na čast presv. Sercema Jezusa in Marije in na čast sv. Antonu Pad. v zahvalo za srečno državnozborsko volitev v okrajih Brežice-Laško-Sevnica.

in bazilike sv. Klemenā v Rimu, kjer počiva sv. Ciril. Znameniti obrazec, ki ima dodane molitve v vseh slavenskih jezikih, se priporoča k obilnemu razširjenju v oslavo naših slovenskih aposteljnov. Cena za 100 izvodov 6 K; za velike podobe v krasnih okvirih 20 K, za manjše 10 K. Brez okvirov velika podoba 5 K. Del skupička je namenjen iskanju groba sv. Metoda.

Naročila naj se naslavljaajo: „Ruch Cyrillo-Methodějský na Velehradě (Morava)“.

Rimsko-frančiškanski koledar za leto 1907.

Mesec julij.

1. Pon. Osmina sv. Janeza Kerstnika
2. Tor. Marijino obiskovanje.
3. Srd. Sv. Antonin.
4. Čet. Posvečenje vseh cerkev 3 r. sv. Frančiška
5. Pet. Sv. Cirilj in Metod, slov. ap.
6. Sob. Osmina sv. Petra in Pavla ap.

7. Ned. 7. po bin.; Sv. Lovrenc Brindiški (P. O.), P. O.
8. Pon. Sv. Elizabeta Port., vd. 3. r. P. O.
9. Tor. Sv. Nikolaj in tov. m. 1. r. P. O.
10. Srd. Sv. 7 bratov, marternikov.
11. Čet. Osmina posvečenja cerkev.
12. Pet. Sv. Mohor in Fortunat, m.
13. Sob. Sv. Anaklet, papež m.

14. Ned. 8. po bink.; sv. Bonaventura šk. c. uč. P. O.
15. Pon. Zv. Angelina vd. 3. r.

16. Tor. Mati Božja Karmeljska.
17. Srd. Sv. Aleš, sp.
18. Čet. Zv. Simon Lipniški, sp. 1. r.
19. Pet. Zv. Janez iz Dukle, sp. 1. r.
20. Sob. Sv. Jeronim Emilijanski, sp.

21. Ned. 9. po bink.; Osmina sv. Bonaventure.
22. Pon. Sv. Marija Magdalena.
23. Tor. Sv. Apolonij m.
24. Srd. Sv. Frančišek Solan, sp. 1. r. P. O.
25. Čet. Sv. Jakob, apost.
26. Pet. Sv. Ana.
27. Sob. Zv. Kunigunda, d. 2. r.

28. Ned. 10. po bink.; Sv. Nazarij in drugi, m.
29. Pon. Sv. Marta, d.
30. Tor. Sv. Kamilj, sp.
31. Sred. Sv. Ignacij Loj., sp.

P. O. pomeni popolnoma odpustek za vse v cerkvah 3 redov sv. Frančiška.
(P. O.) „ „ „ „ le „ kapucinskih.
P. O. „ „ „ „ le za ude svetovnega 3. reda.

rečeh zaupati gospodu pisatelju. Le v eni stvarci mi bodi dovoljeno razodeti svoje različno prepričanje in željo, da bi se v prihodnjem izdanju pomota popravila, namreč, da bi se tretji red sv. Frančiška vverstil mej redove, katerih naj bi se v § 59. vsaj poglavitni našteli, in ne mej bratovščine in družbe v § 58., kjer stoji zdaj, in stoji celo še le na 9. mestu, za bratovščino sv. Cirila in Metoda! Tretji red je red in ima precedencijo pred vsemi bratovščinami.

Zato pa seveda tretjeredniki še nimajo pravice osebno se povzdigovati nad ude raznih bratovščin, temuč ravno nasprotno, oni so dolžni tolikanj ponižniši biti, v čemer jih sicer grešni svet tudi prav pridno vadi; saj ni pač nobene bratovščine v katoliški cerkvi, ketere ude bi tolikanj zaničeval in psoval kakor tretjerednike.

Da pa ne bo kedo mislil, da mi na svojo roko povzdigujeemo tretji red na neko višjo stopinjo, v resnici pa ni nič drugega ko preprosta bratovščina, stoj tukaj dokaz resnice, kakor ga imamo v knjigi, ki jo je poterdila „*Sacra Congregatio Indulgentiis Sacrisque Reliquiis praeposita*“ v Rimu 20. decembra 1899. To je: „*Praktisches Handbuch für Seelsorgepriester zur Leitung des dritten Ordens des heiligen Franciscus. Von P. Cassian Thaler, Ord. Cap. 3. Aufl. 1900. Bregenz am Bodensee, Verlag von J. N. Teutsch, Buchhandlung*“. V tej knjigi je brati na str. 58 id. od besede do besede naslednje:

Jura Tertii Ordinis ceu Ordinis.

1. Tertius Ordo est verus Ordo et non mera Congregatio.

Habet enim ea omnia, quae verum Ordinem constituunt, nempe Regulam a S. Sede approbatam, Novitiatum, Professionem et Habitum, prout ceteri Ordines Regulares. Unde Summus Pontifex Benedictus XIII in Constitutione Paterna Sedis Apostolicae die 10 Dec. 1725 sequentia declaravit: »Ut vero detractorum calumniis adversus hunc Ordinem, quantum Nobis ex alto conceditur, occurramus Antecessorum Nostrorum vestigiis inhaerentes qui hunc vivendi modum et formam approbarunt vel confirmarunt, aut etiam summis laudibus extulerunt: Nos eundem sanctum, meritörum et christianae perfectioni conformem, necnon verum et proprium Ordinem, unum in toto orbe ex saecularibus... compositum, et a Confraternitate quacunque, ex comprehensis in Bulla r. m. Clementis P. P. VIII omnimode distinctum, utpote qui sub propria Regula ab hac Romana Sede approbata, cum Novitiatu, Professione et Habitu, sub certis modo et forma, prout ceteri Ordines tum Regulares tum Militares, et alii huiusmodi consueverunt, fuisse semper et esse decernimus et declaramus« (Chronol. Seraph. T. 3, p. 2, pag. 59). Et Summus Pontifex Leo XIII in Audientia, ad quam die 7 Julii 1883 admissi fuerunt Superiores Generales Ordinis Seraphici, inter alia haec verba protulit: »Aliqui existimarunt, post recentem Constitutionem Misericors Dei Filius, Tertium Ordinem ad simplicem Confraternitatem et sodalitiū fuisse revocatum. Talis non est mens Nostra, sed, uti

declaravimus, eiusdem Instituti natura et essentia perseverant, et non simplex Congregatio, sed verus Ordo remanet (Anal. Ord. Cap. Vol. V, f. VIII, pag. 254).

2. Natura huius Ordinis. Tertius Ordo saecularis S. Francisci est quidem Ordo, non tamen Ordo Regularis, ac ideo sodales Tertiarii non sunt nec dici possunt Regulares seu Religiosi. Tertius Ordo est modus seu ordo vivendi melior et perfectior ceterorum saecularium statibus, et medium tenet inter statum Regularium et Saecularium: nam dispositus reperitur, ut docet Benedictus XIII, sub propria Regula a Romana Sede approbata »cum Novitiatu, Professione et Habitu, sub certis modo et forma, prout ceteri Ordines tum Regulares tum Militares«. In his ergo Tertiarii sunt similes Regularibus, a quibus tamen distinguuntur ob vitam communem et solemnia vota, quae Regulares profitentur. In quibusdam aliis Tertius Ordo cum saecularibus et laicorum Confraternitatibus comparatur, e. g. in dependentia ab episcopali visitatione quoad ea, quae ad disciplinam et directionem internam non spectant.

Advertendum, in documentis S. Sedis haud raro Tertium Ordinem designari vocibus Fraternitatis, Confraternitatis, Sodalitii etc. His nominibus non significatur, quod Tertius Ordo sit Confraternitas vel Sodalitas in sensu vulgari, sed quod Tertiarii evadunt inter se coniuncti in Fraternitate per vinculum sanctae Regulae (Cf. Moccheggiani, Coll. Indulg. n. 1529 sqq.).

3. Tertius Ordo differt a plis Congregationibus: a) Tertiariorum Institutum est Ordo sub certa Regula et Caeremoniis ab Ecclesia approbatus; Confraternitatum autem seu Congregationum Institutum Ordo non est, cum non sit sub certa Regula aut Caeremoniis ab Ecclesia approbatus. Licet enim ex facultate a Pontificibus emanante instituantur, et aliquae conditiones pro earum institutione et conservatione a Pontificibus etiam assignentur, illae tamen non sunt Regula aliqua ex approbata ab Ecclesia, sed mera statuta. b) Differunt etiam in Professione, nam Tertiarii veram Professionem, scil. saltem servandi praecepta communia emittunt; non sic confratres. c) Differunt ex parte Habitus, nam Habitus Tertiariorum est quasi ipsemet Habitus illius Ordinis cui sunt Tertiarii, accomodatus et aptus modo saeculari; Habitus vero confratrum non est tam Habitus quam signum Habitus illius Ordinis (Cf. Lezana, Summa Quaest. tom. I, p. 2, c. 24. n. 24.).

4. Tertiarii propria veste, scil. totali, induti, sive incedant sub propria cruce, sive sub cruce Fratrum Minorum, gaudent praecedentia super quascunque laicales Confraternitates et Archiconfraternitates, etiam a Ssmo Sacramento nuncupatas. Namque Tertius Ordo ceu verus et proprius Ordo quibuscunque laicalibus Confraternitatibus natura sua nobilior est. Quare hanc questionem Summi Pontifices et Sacrae Congregateones Romanae pluries definierunt favore Tertiariorum Adverte tamen, ius praecedentiae quoad Tertiarios competere non personis, sed Congregationi seu Sodalitio, prout est corpus morale, ac proinde Tertiarii eo iure non gaudent, nisi collegialiter, proprio Habitu (scil. integro) induti ac sub cruce incedant

Kakih **800** naročnikov nam do zdaj še ni poslalo naročnine. Prosim o kmalu!
Opravništvo »Cvetja«.